

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 268/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti F. s. r. o., K. vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. Sro 10232/V, 26 Exre 436/2009 z 18. januára 2010 a uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 44/2010-94 z 10. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti F., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti F., s. r. o., K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods.

1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Sro 10232/V, 26 Exre 436/2009 z 18. januára 2010 (ďalej len „uznesenie z 18. januára 2010“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 44/2010-94 z 10. marca 2010 (ďalej len „uznesenie z 10. marca 2010“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Uznesením Okresného súdu Košice I, zo dňa 10. 7. 2009, č. k. 31 K/13/2009 bol vyhlásený konkurz na majetok spoločnosti F. s. r. o.,..., K...

Uznesením zo dňa 18. 1. 2010 rozhodol Okresný súd Košice I, že v obchodnom registri povoľuje u spoločnosti F. s. r. o.,... K., vykonanie zápisu o vstupe spoločnosti do konkurzu...

Sťažovateľka sa podaním zo dňa 24. 2. 2010 proti uzneseniu o povolení zápisu konkurznej zmeny odvolala...

Uznesením zo dňa 10. 3. 2010, č. k. 2Cob/44/2010-94, Krajský súd Košice ako súd odvolací, napadnuté prvostupňové uznesenie potvrdil...

uznesenie súdu, ktorým tento povoľuje zapísanie vyhlásenia konkurzného konania do obchodného registra, je rozhodnutím, ktorým sa má dosiahnuť zhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom. Aj keď takéto konanie môže registrový súd začať aj bez návrhu, je pri tom povinný postupovať tak, ako keby registráciu vykonával na návrh. Teda, nemôže o zapísaní údajov rozhodnúť svojvoľne, ale len na podklade dôkazov/listín preukazujúcich, že k danej skutočnosti naozaj došlo.

Ak registrový súd rozhodne o zápise vyhlásenia konkurzu na právnickú osobu, je povinný, v súlade s ust. § 6 ods. 1 písm. e) Zákona č. 530/2003 Z. z. preveriť, či sa ním navrhovaný obsah zápisu zhoduje s údajmi v listine, na podklade ktorej sa zmenu zápisu rozhodol vykonať, v danom prípade s uznesením o vyhlásení konkurzu. Z § 8 ods. 3 Zákona č. 530/2003 Z. z. vyplýva, že údaje nesúladne s obsahom listiny tvoriacej podklad zápisu nemožno zapísať.

Z... uznesenia o vyhlásení konkurzu... vyplýva, že konkurz bol vyhlásený na spoločnosť, ktorej zákonom stanovené obligatórne identifikačné údaje sú nasledovné:

- obchodné meno: F.*
- sídlo: Kvetná 3, Košice - Šaca*
- právna forma: spol s r. o.*

Z uznesenia Okresného súd Košice 1 zo dňa 18. 1. 2010... vyplýva, že súd povolí zapísanie konkurzu do obchodného registra u spoločnosti:

- obchodné meno: F. s. r. o.*
- sídlo:..., K.*
- právna forma: spol. s r. o.*

a teda, je tu nesúlad v obligatórnom údaji sídla spoločnosti.

Bud' bol konkurz vyhlásený na inú spoločnosť a nie na Sťažovateľku, alebo je uznesenie o vyhlásení konkurzu vadné. Ak je uznesenie o vyhlásení konkurzu vadné, nemožno od vadného právneho úkonu odvíjať ďalšie právne úkony.

Na základe akého právneho titulu registrový súd predpokladá, že uznesenie o vyhlásení konkurzu sa týka spoločností F. s. r. o. s nesprávnym uvedením sídla? Aké právne ustanovenie vylučuje, že sa nejedná o vadu v názve spoločnosti, so správne uvedeným sídlom?

Registrový súd je povinný rešpektovať zákon a vykonávať len zápisy s údajmi zhodnými s údajmi uvedenými v listinách, na ktorých sa zápis zakladá.

Sťažovateľka nemá námietky, aby bol konkurz zapísaný v obchodnom registri u spoločnosti F. s. r. o.,..., K. Sťažovateľka namieta, aby údaj o vyhlásení konkurzu na spoločnosť sídliaču na Kvetnej 3 bol zapísaný do obchodného registra pri nej, ak v čase vyhlásenia konkurzu sídlila na inej adrese (...).

Proti každému rozhodnutiu súdu musí mať účastník konania k dispozícii účinný a efektívny prostriedok, pomocou ktorého je možné dospieť k náprave tvrdené porušeného práva.

Sťažovateľka tento opravný prostriedok využila podaním odvolania voči registrovému súdu..., v ktorom poukázala na nezákonnosť napadnutého uznesenia prvostupňového súdu.

Krajský súd Košice, ako súd odvolací, napadnuté prvostupňové uznesenie potvrdil a odôvodnil dvomi dôvodmi:

- v napadnutom uznesení je sídlo obchodnej spoločnosti zapísané správne v súlade so zápisom v obchodnom registri;

- uznesenie o vyhlásení konkurzu, na ktoré sa odvolateľ v odvolaní odvoláva, nie je predmetom tohto odvolacieho konania.

Sťažovateľka namieta:

Odvolací súd nerešpektoval príslušné ustanovenia zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri (§ 2 ods. 1 písm. m/ v spojení s § 3 ods. 1 písm. k/) a svojim vysloveným právnym názorom založil precedens, na podklade ktorého akékoľvek, hoci aj arbitrárne rozhodnutie registrového súdu, musí byť zákonné.

Podľa názoru odvolacieho súdu, ak sa registrový súd rozhodne zapísať v obchodnom registri akýkoľvek údaj k akejkoľvek spoločnosti (konkurz, likvidácia, ...), môže tak urobiť aj bez existencie listiny preukazujúcej, že zapisovaná skutočnosť naozaj nastala, stačí, ak označenie spoločnosti v uznesení o povolení zápisu bude zhodné s jej označením v obchodnom registri. Aj keď zákon stanovuje, že zapisovaná právna skutočnosť musí byť preukázaná listinou ktorá sa zakladá do zbierky listín, podľa odvolacieho súdu je takáto listina v konaní o zmene zápisu irelevantná.

Uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 10. 3. 2010, č. k. 2Cob/44/2010-94 bolo Sťažovateľke doručené dňa 12. 4. 2010. Sťažovateľka podáva túto sťažnosť v zákonnej dvojmesačnej lehote.“

Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky na rozhodnutie ústavného súdu o jej sťažnosti (petit sťažnosti), sťažovateľka ho vymedzila takto:

„- vyslovil porušenie jej, ňou namietaných základných práv, ľudských práv a základných slobôd, konaním Krajského súdu Košice. Sťažovateľka sa domnieva, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je ústavným súdom preskúmateľné, môže sa však mýliť. Preto, z dôvodu právnej istoty navrhuje vyslovenie porušenia jej práv aj konaním Okresného súdu Košice I;

- zrušil rozhodnutie Krajského súdu Košice zo dňa 10. 3. 2010, č. k. 2Cob/44/2010-94 a zrušil rozhodnutie Okresného súdu Košice I zo dňa 18. 1. 2010, č. k. Sro 10232/V, 26Exre/436/2009;

- priznal Sťažovateľke náhradu nemajetkovej ujmy 1 000,- €

- priznal Sťažovateľke náhradu trov konania a právneho zastúpenia. “

Sťažovateľka požiadala ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov a zároveň požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

V súlade s princípom subsidiarity právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 31 K 13/2009-155 z 10. júla 2009 (ďalej len „uznesenie o vyhlásení konkurzu“) vyhlásil konkurz na majetok úpadcu označeného ako „*F. s. r. o., so sídlom K...*“.

Podľa údajov Obchodného registra Slovenskej republiky (ďalej len „obchodný register“) sťažovateľka je zapísaná v obchodnom registri vedenom okresným súdom v oddiele Sro, vo vložke č. 10232/V s obchodným menom „*F. s. r. o.*“ s identifikačným číslom – „*IČO:...*“, pričom do 20. júna 2009 bolo v obchodnom registri zapísané jej sídlo – „*K...*“ a od 20. júna 2009 je zapísané nové sídlo – „*K...*“.

Uznesením okresného súdu z 18. januára 2010 bolo povolené vykonanie zápisu o vstupe sťažovateľky do konkurzu a zápis správcu konkurznej podstaty, a to na základe uznesenia o vyhlásení konkurzu.

Na základe sťažovateľkou podaného odvolania krajský súd uznesením z 10. marca 2010 potvrdil uznesenie okresného súdu z 18. januára 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením okresného súdu z 18. januára 2010 a uznesením krajského súdu z 10. marca 2010.

Podľa sťažovateľky v uznesení o vyhlásení konkurzu nie je označená v súlade s jej údajmi vedenými v obchodnom registri (v časti jej sídla), a preto uvedené uznesenie nemohlo byť podkladom pre ustálenie jej identity ako subjektu, na ktorý bol týmto uznesením vyhlásený konkurz, a tým nemohlo byť podkladom pre povolenie zápisu vstupe

sťažovateľky do konkurzu uznesením okresného súdu z 18. januára 2010 v spojení s potvrdzujúcim uznesením krajského súdu z 10. marca 2010.

K namietanému porušeniu základného práva a iných práv uznesením okresného súdu z 18. januára 2010

Sťažovateľka v petite sťažnosti namietala porušenie svojich práv uznesením okresného súdu z 18. januára 2010 napriek tomu, že okresný súd v sťažnosti neoznačila ako porušovateľa svojich práv, čím je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej neprípustnosť.

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti je daný dôvod na jej odmietnutie aj pre nedostatok právomoci ústavného súdu z dôvodu, že preskúmanie zákonnosti a ústavnosti označeného uznesenia okresného súdu z 18. januára 2010 bolo na základe prípustného opravného prostriedku (odvolania) preskúmateľné a aj preskúmané nadriadeným krajským súdom.

K namietanému porušeniu základného práva a iných práv uznesením krajského súdu z 10. marca 2010

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery

všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu z 10. marca 2010 nezistil žiadnu skutočnosť naznačujúcu svojvoľný postup krajského súdu, ktorý by nemal oporu v príslušnej zákonnej úprave povolenia zápisu vstupu obchodnej spoločnosti do konkurzu v obchodnom registri.

Ústavný súd dodáva, že identitu sťažovateľky ako subjektu, na ktorý bol vyhlásený konkurz, nie je spôsobilý spochybnit' rozdielny údaj o mieste sídla sťažovateľky uvedený v uznesení o vyhlásení konkurzu a vedený v obchodnom registri za stavu, keď ďalšie údaje uvedené v uznesení o vyhlásení konkurzu (obchodné meno, identifikačné číslo) totožnosť sťažovateľky potvrdzujú.

Ústavný súd konštatuje, že uznesením krajského súdu z 10. marca 2010 nemohlo v okolnostiach tohto prípadu dôjsť k porušeniu označeného základného a iných práv sťažovateľky, a tým je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd preto z už uvedených dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010